ק א מיי׳ פ״א מהלכות שחיטה הלכה כט סמג

עשין סג טוש"ע יו"ד סימן יא

סעיף ב: סעיף ב: קא ב מיי' פכ"א מהל' שבת

ובכ"מ סמג שם טוש"ע א"ח

הלכה אן:

שימה מקובצת

לו ליומא כל היום ואפי׳ בא

לאכול בשר חי: 13 אלמא . אסורה באכילה ליומא ס״ל.

נ״ב נ״א אלמא אסורה באכילה ליומיה משום

יהודה: 🕽 אפי׳ במזיד

הלכה יח ועי' במ"מ

מימן שכד סעי' ו ז: מיי' פ"ז מהלכות מעשר

א) ב"ק עא. כתובות לד., ב) [לקמן טו.], ג) ביצה ב. ו: כז: שבת קנו: פסחים נו:, ד) [בילה ד.], ה) ב"ק סט: דמאי פ"ז מ"ד סוכה כג: עירובין לו: מעילה כב. גיטין כה. וכח. יומא נה: תוספתא דמאי פ"ח ה"ה], ו) [אולי צ"ל כולס], ו) [לקמן טו.], מ) [ועיין תוס' זבחים יוד. ותוס' סנהדרין סא. ד"ה ריש לקישן, ט) וועי היטב מוס' מ"ק כה. ד"ה ורפי חיים וכוי ועי מוס' לעיל זג. ד"ה בעא], י) [דף קיב.], כ) [דף טו:], () [לקמן קיב.] [בכרימות לימא בפניט], מ) ווע"ע תוקפות פקחים עד. ד"ה האי מולייחאז.

גליון חש"ם

תום' ד"ה השוחם וכו' ור"ם אית ליה וכו'. עי' וו בי איון פיה זכו. עיי תשובת מהרי״ק שורש קס: ד״ה ונסבין וכו' אבל כל זמן שלא פירש. עי' תוי"ט פי"ח מ"ז דמנחות ד"ה חוכנים: בא"ד והא דאמרי' כו' גבי רב ששת דמלח גרמא גרמא. תמיה לי כיון דדנין דבלע מהאי גיסא ולא יצא ע"י מליחה מה בכך דהוי עתה דם שלא פירש מ"מ איך מבשלין אותו דאז יהיה פרוש ול"ע:

הגהות הב"ח (h) תום' ד"ה ונסבין וכו' וחלייה שרי דאי:

מוסף רש"י מחתכין את הדילועין. התלושין, ומיהו סתמן לאו למאכל בהמה קיימי אלא לאדם (שבת קנו:) ולא אמריע מוקצין הן לבהמה דמאכל 636 מהקרן אן פנספה:) ולא אדס הן (שם קנה:) ולא אמרינן טירמא דלאו נורך הוא (ביצה ב.). ואת הנבלה. שנתגבלה היום ובין השמשות היתה עומדת לחדם וחפילו הכי מחתכין (שבת קנו:) ואע"פ שנתנכלה בשבת, דבין ואע פ שמונכנה בשבח, זכין השמשות לא היתה עומדת לאכילת כלבים, אפילו הכי שרי, דלית לן מוקנה בשבת (ביצה ב.). הלוקח יין מבין הכותים. וסתם כותים לא מפרשי תרומה ואין לזה כלים להפריש לתוכן תרומה ימעשל (ערובין לו: וכעי״ז ומעשר (עוובין ... מוכה בג:) או: בערב שבת בין השמשות כדתנית בתוספתת וקדש עליו היום וחין לו מה לשתות בשבת וחין לו פנחי להפריש (ב"ק סט:) וכותים גירי אמת חשיב להו ואין א"י נפקעת מקדושתה על ידיהם והם חשודים על המעשרות ועל התרומה, ולא כעמי הארץ שרובן מעשרין וכולן מפרישין תרומה, אבל כומים חשודים על הכל והלוקח מהס לריך לעשר ודאי (גיטין בה.). שני לוגין שאני בה.). שני לוגין שאני עתיד להפריש. מן המלה, הרי הן. נמוכו (ערובין לז.). תרומה. גדולה, ולחר כך עושה ממה שנשמייר מלה מדות. מפריש עשרה למעשר ומפריש מהן תשעה למעשר שני (מעילה כב.). ומיחל. מעשר שני שהוא יכול למקן מיד בלא הפרשה לאחר שקרא עליו שם יחללנו בכל מקום שהוא על המעות (ערובין לז. וכעי"ז ב"ק סט:). ושותה מיד. ולאחר זמן יפריש התרומה והמעשר ואמריע הוצרר הדצר שזהו תרומה (ערוביו שם) למלחל שהלל שם יצא לו ידי טבל וכשה מולים יין לשתייתו הוא הנברר לחולין ולכשיהיו לו כלים ויוליא

מתני' ביום הכפורים. מתחייב כרת: גמ' אסורה באכילה. משום שחיטת שבת: ליומא. אואפילו בא לאכול בשר חי: ונסבין **חבריא.** בני הישיבה עלה על דעתם לומר דמתני' דפירשה רב דאסורה באכילה ליומא משום דקסבר מתני' רבי יהודה היא ודייק טעמא לקמן [טו.]

מדהחני שבח דומים דיום הכפורים אלמא אסורה באכילה ליומא יוס"ל לתנא דמתניתין: הי רבי יהודה. מאיזו משנת רבי יהודה שמע רב דאסורה באכילה ליומא: את הדילועין. התלושין: וחת הנבלה. אפילו מתה היום בשבת: שאינה מן המוכן. אתמול כשקדש היום לא היתה עומדת למאכל כלבים: דלא איתכן. דלא אזדמנה לכך: הכא. במתניתין נמי אתמול לא היתה עומדת לכך כדמפרש ואזיל לקמיה דלגדל ולדות היתה עומדת ואסורה משום מוקצה ומוקצה אסורה מדרבנן: נשחטה. כשהיה שחוטה מבורר דלאכילה עומדת: לא נשחטה. כגוו זו שלא שחטה אתמול ומסתמא לא הניחה על מנת לשחטה בשבת הלכך הובררה כשקדש היום דלגדל עומדת: והא לית ליה לרבי יהודה ברירה. ואי בהמה בחייה לאו לאכילה לחודה קיימא כי שחיט לה ביום טוב היכי מישתריא דלמא מאתמול דעתיה לגדל הוה: הלוקה יין מבין הכוחים. לחשמועינן דכותים חשודין על התרומה ואינן כעמי הארץ שהלוקח מהן א"ל להפריש תרומה גדולה כדתנן (סוטה דף מח.) לפי ששלח יוחנן כהן גדול בכל גבול ישראל וראה שאין מפרישין אלא תרומה גדולה בלבד אלמא אתרומה לא חשידי ואשמועי׳ הכא דכותים חשידי אתרומה

כדקתני שני לוגין שאני עתיד להפריש כו'. ומשנה זו קודם תקנה דגזרו על יינס נשנית: אומר שני לוגין כו'. אם אין לו כלים להפריש (כו')ף או שהיתה חשיכה בליל שבת שאין שהות להפריש: הרי הן סרומה. בתוכו למאה לוג: ומיחל. המעשר שני הואיל ויכול לתקנו באמירה בעלמא ולומר הרי הוא מחולל על מעות שיש לי בתוך הבית לא התירו לו חכמים לשתותו ולסמוך על הברירה אבל בתרומה ושאר מעשרות סמכינן אברירה ולאחר השבת כשיפרישם אמרינן הוברר הדבר שזו היא התרומה חה לא שתה אלא חולין: אוסרין. אלמא לרבי יהודה לית ליה ברירה וחיים שמא תרומה שתה:

בורים הכיפורים בשבת וביום הכיפורים אף על פי שמתחייב בנפשו שחימתו כשרה: משמיה בר רב הונא דרש חייא בר רב משמיה 🖒 🕻 דרב אסורה באכילה ליומא ונסבין חבריא למימר רבי יהודה היא הי רבי יהודה א"ר אבא רבי יהודה דהכנה היא דתנן מימחתכין את הדילועין לפני הבהמה ואת הנבלה לפני הכלבים רבי יהודה אומר אם לא היתה נבלה מערב שבת אסורה לפי שאינה מן המוכן אלמא כיון דלא איתכן מאתמול אסורה ה"ג כיון דלא איתכן מאתמול אסורה א"ל אביי מי דמי התם מעיקרא מוכן לאדם והשתא מוכן לכלבים הכא מעיקרא מוכן לאדם והשתא מוכן לאדם מי סברת בהמה בחייה לאכילה עומדת בהמה בחייה לגדל עומדת א"ה בהמה לרבי יהודה בי"מ היכי שחמינן אמר לו עומדת לאכילה ועומדת לגדל ינשחמה הובררה דלאכילה עומדת לא נשחמה הובררה דלגדל עומדת והא לית ליה לרבי יהודה ברירה מנא לן אי נימא מדתניא יהלוקח יין מבין הכותים אומר שני לוגין שאני י עתיד להפריש הרי הן תרומה עשרה מעשר ראשון תשעה מעשר שני ומיחל ושותה מיד דברי ר"מ רבי יהודה ורבי יוםי ור"ש יאוםרין

(סנהדרין דף כו.) דמומר לדבר אחד הוה מומר לכל התורה כולה וי"ל דהתם בפרהסיא והכא בלינעא ומיהו למאי דמוקי כרבי מאיר קשה ועוד י"ל דמשום פעם אחת לא חשיב מומר וכן משמע בפרק ב' לקמן (דף לט.) דאמר השוחט את הבהמה לזרוק דמה לעבודת כוכבים ר"ל אמר מותרת ופירש בקונטרס מותרת באכילה והתם גברא בר הטלא הוא כדאמרינן בפ' ד' מיתות (סנהדרין דף סא.) דמודה ר"ל דבר קטלא הוא מידי דהוה אמשתחוה להר דהר מותר ועובדו בסייף ועוד אמרינן לקמן בסוף פרק שני (דף מא.) אפי' למ"ד אדם אוסר דבר שאינו שלו ה"מ עובד כוכבים אבל ישראל לצעורי בעלמא קא מכוין ופריך מב׳ אוחזין בסכין ושוחטין אחד לשם אחד מכל אלו ואחד לשם דבר כשר שחיטתו פסולה ומשני הכא במאי עסקינן בישראל מומר והשתא כיוו דמומר הוא בלא שום אחד מכל אלו תיפוק ליה דפסול אבל אי בחדא זימנא לא איתפר שחיטתו ניחאים: אמר רב הונא דרש חייא בר רב משמיה כו'. תימה דבכל דוכתי משמע דרב הונא היה גדול ממנו בפ׳ יש בערכין (ערכין דף טו:)

השוחם בשבת בו'. אפילו במזיד שבעי לאוקומים מימא אי

לאכול משחיטתו כדמוכח לעיל (דף ה.) ועוד דבגמ׳ בעי הלאוקומי במזיד

ורבי מאיר "ורבי מאיר אית ליה בפ' עד כמה (בכורות ל.) ובפ' זה בורר

במזיד היאך שחיטתו כשרה והא מומר לחלל שבתות אסור

את דבריץש: ונחבין חבריא למימר רבי יהודה היא. אבל לרבנן שרי באכילה אפילו בו ביום וא"ת והא אין יכול למולחה בשבת וי"ל כגון שעבר ומלחה אי נמי בלא מליחה נמי שריא באומלא אע"ג דאיכא לאו בדם הנבלע באברים כדאמר בפרק דם שחיטה (כריחות דף כא:) ה"מ היכא דפירש לחוץ ®אבל כל זמן שלא פירש מותר כדמוכח בפ' כל הבשר (לקמן דף קיה.) שהיו אוכלין כבד עד שלא נפלט דמו דחלטי ליה בחלא הואיהו שרי וחלייה (א) דאי חלייה אסור איהו נמי אסור דכי היכי דפליט הדר בלע חואמר נמי התם י ככר שחתך עליה בשר אסור לאוכלה אבל הבשר עלמו מותר ובפרק מפנין (שבת דף קכת.) גבי בשר תפל אסור לטלטלו אמרינן דבר אווזא שרי משום דחזי לאומלא ולקמן בשמעתין?) אמר השוחט לחולה

בשבת מותר לבריא באומלא ומתוך כך נראה דבשר לללי לא בעי מליחה כלל דדם האברים שלא פירש שרי וכן אומר ר"ת ולא מבעיא כשנללה הבשר יפה ונפלט כל הדם מן הבשר דשרי שאלא אפי׳ לא נצלה כ״כ מותר ואט״פ שנפלט מבפנים מגד זה לצד זה אינו אסור עד שיפרוש לחוץ כדאמרינן 0 (כריסוס דף כא) גבי ככר שחתך עליה בשר דאפי׳ מאן דאסר הככר שרי הבשר אע״פ שלא יצא דמו עדיין ®והא דאמרינן בפ׳ כל הבשר (לקמן דף קיג.) גבי רב ששת דמלח גרמא גרמא חרי מ"ט לא משום דפריש מהאי ובלע האי חדא נמי פריש מהאי גיסא ובלע בהאי גיסא החם פריש לגמרי לחוץ מהאי גיסא קאמר והא דאמרינן בפ"ק דבילה (דף יא.) ושוין שמולחין עליו בשר לללי לא משום דליחסר בלא מליחה אלא מנהג הוא למלוח בשר לללי ובהקומץ רבה (מנחות דף כא.) דאמר מולחו והופכו וחוזר ומולחו גרסינן אמר רבה וכן לקדירה ולא גרסינן וכן ללליש: מהתביץ את הדיאועין אפני הבהמה. אומר ר״ת דמיירי שכשנמלש מן המחובר בשבת דומיא דנבלה שנתנבלה בשבת ול״ל לפירושו דאיירי

בענין שאין לאסור הדילועין לא משום שמא יעלה וימלוש ולא משום דלהוי כגרוגרות ולימוקין דתרי טעמי איכא לאסור דבר הנלקט מן המחובר דברים בילה (דף ג.) אסרינן פירות הנושרין משום שמא יעלה ויתלוש ובריש אין לדין (שם דף כד:) גבי עובד כוכבים שהביא דורון לישראל אם יש מאותו מין במחובר אסור ופי׳ בקונטרס דאפילו רבי שמעון מודה דהוי כגרוגרות ולימוקין דמדלא לקטן מאתמול אקלינהו וכן נראה דבספק מוכן איירי כולה שמעתחא ואיירי הכא כגון שיש לו בהמה דהוי מוכן לבהמה אפילו במחובר והא דאמרינן בפ' כל כתבי (שבת דף קכב.) דלא יעמיד אדם בהמתו על גבי מוקצה פי׳ עשבים שנתלשו בשבת הא פירש בקונטרס התם כגון שהיו עומדין בחיבורן במקום שלא היתה הבהמה יכולה לבא שם אי נמי הכא איירי ביושב ומלפה מתי ימלשו ובהמה נמי איירי ביושב ומלפה שמא ישחטנה חש"ו ואחרים רואין אותם וכן צ"ל על כרחך דהא בריש המביא בביצה (דף ל:) מוכח דכל היכא דאין יושב ומצפה אית ליה לרבי שמעון מוקצה וליכא למיחש נמי שמא יתלוש אלא בפירות האילן שהם קלים להשיר ועוד דאדם מתאוה להם ושוכח וכן במשקה שמא יסחוט שקל לסחוט אבל בדבר דבעי מרא וחלינא לא וכן דגים שנלודו בי"ט דאסירי לא משום שמא ילוד אלא משום מוקלה כגרוגרות חדע דהא עובד כוכבים שמילא מים לבהמתו דסוף כל כתבי (שבת דף קכב.) ועשה כבש לירד בו לא אסרינן לישראל גזרה שמא יעשנו ומה שמדמה לקמן שמא ישחוט לשמא יסחוט אפרש לקמן בע"ה ועוד יש לפרש דאיירי בנחלשו מע"ש וכי חימא מאי למימרא קמ"ל דשרי למטרח באוכלא או לשוייה אוכלא לרב הוגא כדאים ליה בפרק בתרא דשבת (דף קנה.) ולרב יהודה כדאית ליה והא דלא תנא ליה התם גבי פקיעי עמיר ואינך דלעיל משום דמילי דחיתוך תני בהדי הדדיש: אם לא היתה גבלה מע"ש. גרסינן ולא גרסינן מעיו"ט כדמוכח בריש מס' בילה (דף ב.) דקאמר גבי שבת סחם לן תנא כר"ש דתנן מחתכין 🔀 🕏 את הדילועין כו׳ והא דקרי ליה מוכן לאדם לא שהיה ראוי לשוחטה אלא כלומר עומדת לאדם ואם תאמר בפ״ק דבילה (דף ו.) גבי אפרוח

שנולד בי"ט רב אמר אסור וקאמר התם אמרו לו מה בין זה לעגל שנולד מן הטרפה שתיק רב ופריך אמאי שתיק רב לימא להו הואיל ומוכן אגב אמו לכלבים ומשני השתא מוכן לאדם לא הוי מוכן לכלבים דתנן אם לא היתה נבלה כו' מוכן לכלבים הוי מוכן לאדם והשתא אמאי לא מפרש טעמא משום דהוי מוקצה מחמת איסור וכי תימא בעוף וטלה שראוי ליתנו חי לפני גך וארי למה ליה לאוקמיה בכי האי גוונא לוקמה דאין ראוי להאכילו חי דהוי מוקצה מחמת איסור ומפרש ה״ר יוסף דממשנה יחירא דייק דכיון דחנא אסור למה ליה למחני חו לפי שאינו מן המוכן אלא משמע דאי ליכא טעמא דמוקלה מחמת איסור כגון בדבר שראוי להאכילו חי או בי"ע אסור מטעם שאינו מוכן ועומד למה שהיה עומד בתחלה: בתמה לרבי יהודה בי"ם היבי שחשיגן. משמע דקסבר אניי דסתמא לאכילה עומדת יוגבי תרנגולת אמר אניי בריש בילה (דף ד.) דעומדת לאכילה ועומדת לגדל בינים: בזדתניא הדוקח יין. לא גרסינן דתנן דבמשנה לא תני אלא מילחיה דרבי מאיר וכולה ברירה מפורש בפרק כל הגט (גיטין דף כה.) ובמרובה (ב"ק דף סט:) ובפרק בכל מערבין (עירובין דף לו:):

חולין לפיכך אינו רשאי לאכול עד דיפריש כולו

מותין וכפשיאי מי מרי היכים מן העד לתכותה הוא הצברל לתוומה ויש בכירה (גיסין בחם). ושותה מיד. וישמה ממנו לאלמר אלא שיחהר שיומיר בכלי שישר התרומה והמעשרות (מעילה בב.) וכשיהיו לו כלים יפריש בם התרומה ומעשר (יומא נה). ד' יהודה ור' יוסי ור"ש אוסרין.

עד שיפריש ממש, דקסברי אין ברירה ואכל כוס וכוס יש לומר שהוא תכומה ומעשר (מעידה בב.) דלים להו ברירה לומר מן החולין הוא שותה וחנשבר ראשון נותרין בנוד (ב־ק שה:).

רטי לאוהומיה רגמ׳ חימה אי במזיד: **ד**] בעי לאוקומיה במזיד דר״מ ורבי מאיר אית ליה: **כו** דחלמי ליה רחלא נמי התם ככר שחתך עליו ישר אמור לאורלו ארל· ונפלט כל הדם מן הבשו דשרי באכילה לכתחילה אלא אפי׳ לא נצלה: ק] אומר ר״ת המחובר: **ט**] דמילי דחיתוך . תני בהדי הדדי ואצטרי לאשמועינן דלועין משום דאקושי טפי: **יו** משמע . דקסבר אביי דסתמא לאכילה :קאמר אביי דהוה מצער ליה רב הוגא לחייא בר רב רבינו גרשום ובפ' הלוקח בהמה (בכורות דף כב.) מי דמי התם מעיקרא מוכן דא"ל חייא בר רב לרב הונא רבי פרש לאדם והשתא מוכן כו׳ כלומר לענין נבלה והוה ליה כנולד ואסיר והתם רבי יהודה אוסר אבל הכא מעיקר' מוכז לאדם לעיקר מה דאמרי׳ שאסורה באכילה ליומיה. מי סברת בהמה רוביה. כו סבות בחמה בחייה לאכילה עומדת דאת אמרת הכא מעיקרא מוכן . לאדת וכו׳ ולאו הלכה זו

עומדת ולאו מעיקרא מוכן . לאדם (והוי) דומיא דנבלה דמעיקרא לא מוכן לכלבים ואסר ר' יהודה דאמר אם לא היתה נכלה מע"ש שאסורה היא לפי שאינה מן המוכן הכא נמי כיון דמע"ש לא היתה מוכנת לאדם אסורה והלכה זו כמותו סבירא. אי הכי בהמה לר' יהודה היכי שחטינן כלומר כיון דבהמה בחייה לגדל עומדת ולאו הוו מוכן לר' יהודה יבעי הכנה היכי שחטינז ביו"ט מוקצה הוא אלא תדע דמוכנת היתה לר' יהודה כגון הכי: עומדת לאכילה [דלאכילה עומדת] והלכה וו דאמורה רארילה לר׳ הכנה מע"ש: אי הכי הא לית ליה ברירה מדתנן הלוקח וכו׳ ןעשרהן מעשר ראשון כלומר ממאה חייב ליתן עשרים י ואחד חלקים צריך לאפרושי תרומה תרי ממאה וצריך לאפרושי י' מעשר ראשון ---לאפרושי פחות שנים שנשתיירו תשעה שזו מעשר שני ועולה ואוכלו הוא עליו נאמר ונתת הכסף י וצרת הכסף וכו' ועכשיו מיחל ושותה כלומר דהוא אומר אפיק זו לחולין ואשתה מהז והשאר שנשתיירו יהא . תרומה (כולו) [ומעשר] ורבי יהודה אוסר כלו' מטעם זה אוסר דלית ליה ברירה מעשר והי תרומה והי